

ת' א ט ר ו ן

התטאטא"י נישואי קואליציה

את העלילה למחזה "בעלי המיניס" טר" לא המציא יהושע בריוסף. הוא גם לא גנב אותה ולא שאלה מאחרים. דבר זה קרה. לא חשוב אם מדויקים הפרטים, ואם באמת הצטרפו כל האנשים המתוארים במחזה למצבים כאלה. אנחנו גם האמנו כי כך קרה הדבר, עד כי נה ידענו מראש מה תהיה התפתחות העלילה, ומה אחריתה, כי כך צריך היה לקרות. יהושע בריוסף רצה למסור תאור ריאליסטי, ור"ה שגי הרבה יותר מזה, — הומור אנושי טוב.

כי המחזה איננו סטירה. אין בו כל כוונה לפגוע באנשים. הלגלוג הוא על הלך-רוח, על הסנוביזם. ברך ערמוני הוא עסקן מסלגתי אידיאליסט ומאמין, ואשתו חמדה כמעט כמוהו, אבל אשה, והיא רוצה שיכונן וקצת נוחות ובגד. שכנס, אבי רמוביץ (משחק נהדר של סימן) הוא חייל משוחרר שעוד לא השיג עבודה והוא מחפש פרטקציה. בינתים ממלא הוא את מקום אשתו בביתה.

עד כמה אמתי כל הענין נראה מזה שבעייתו של אברמוביץ באמת מטרידה אותנו. אשתו שרה היא מורה, ולכן אין לו זכות לקבל עבודה. אבל הוא רוצה לעבוד בעצמו, והוא רוצה לידים, שני ילדים, ואשתו לא תוכל להתפנות לעסקי הבית כל עוד עובדת היא. בנו של ברוך, הלל, הוא חבר קבוץ צעיר, שנשלח העירה לגייס בגות ל"ק. הוא הצליח לגייס רק אחת, וגם היא איננה נמשכת אחרי הרעיון אלא אחריה, וזה מעליב אותו (כמה נכון!) אלא שהוא מוכרח להודות שגם הוא פשוט התאהב בציונה.

הוריה של ציונה, הווג ביבר, מתנגדים לביקוריה של הבאנדית הצעיר כי ביתם, והם באים לבית הוריה, מוצאים את ציונה ומחזירים אותה הביתה.

ופתאום משתנה כל המצב. יש משא ומתן על קואליציה, וברוך ערמוני הוא מועמד רציני לתיק מיניסטרינו. הווג ביבר בא להתפייס. אברמוביץ מורד באשתו, כי רואה הוא סיכויים להיות מזוכרו הפרטי של השר החדש. חמדה ערמוני מרהטת את דירתה הפשוטה ותולה תמונות על הקירות. היא קונה שמלות. היא קונה בגדים לבעלה. היא לומדת, בעזרת אברמוביץ, נימוסים.

הבית מתמלא זרי פרחים. חברותיה של חמדה נזכרות בה. חבריו של ערמוני נזכרים בו.

המשא והמתן בדבר הקואליציה עוד לא הסתיים, וכבר יש שמועות וניחוחים, אם על הצלחתו ואם על כשלונו. שמועות אלה מבלבלות את אברמוביץ המסכן, התולה את כל תקותיו במשרה המקוה, עד כי צוה על אשתו להתפטר מעבודתה.

בינתים התפייסו הלל וציונה, ואו בא ברוך, הכמעט-שר, ומודיע כי המשא והמתן נכשל.

בכל המחזה אין טיפוס אחד שלילי. כל אחד הגון הוא מנקודת מבטו שלו, והמחבר התיר לכולם להציג את עצמם כראוי. גם איש המפלגה הקארייריסט משכנע אותנו כי אכן אין הוא רואה את ההבדל בין טובתו הפרטית ובין צרכי האומה (או המפלגה) — בזאת אין אנשי המפלגה מבחינים כלל). ההומור בא מתוך מיצוי סיטואציות ריאליסטיות בהחלט. והצחק — מטוב לב. אין פה עיקום, אין פה עיוות. יש פה רק גזומה. זה בדיוק כמו שקרה, אבל יותר בולט. אם יש להתלונן הרי זה להפק, על העידון הרב של כמה טיפוסים. חמדה היא ממש דמות טראגית!

ואולי נעיר גם על הלשון. יהושע בריוסף הוא סופר, ולא כתב. באותה מדה שומרת היה לו לצייר דמויות ולא לצלמן, בה מותר היה לו גם לתת בפיותיהן טכסט נאה יותר, נעים יותר. כדי להכניס את לשון השוק לתיאטרון די ברמו בלבד. בזאת אין צורך לדייק.

יהושע ברטונוב - כה לחי!

אבא של שלמה ברטונוב ושל דבורה ברטונוב יהיה בן שבעים ביום א'. הוא היה ממיסדי "הבימה" (השחקן המקצועי היחיד ביניהם אז) ומאז, במשך שלושים ושבע שנה, עסק עמהם במי לאכת התיאטרון.

הוא גם אבי האמרה "הבימה איננה תיאטרון עברי, היא תיאטרון רוסי המציג בעברית".

נוכח עוז חלוצי, מסירות וגילוי לב כאלה מסירים אנו את כובעינו.

הצחק עד שנשבר לבו

"רוזין", אמרנו לו, אין זה הזמן לנסוע. הבמות עומדות בפני ריקנות, סרוקציה. אם תסע לאמריקה, מי יודע

מתי תחזור.

מתתיהו רוזין חייך ואמר: אל תפחדו. אני אחזור. הנה תמיד חוזרים. אני אחזור גם אם יצטרכו לשאת אותי הנה.

היה משהו גורלי בניסיעה זאת ל- אמריקה. באחד המערכונים של "לילה" לו" ראינו את רוזין בורח מן הארץ ומלאך המוות רודף אחריו ומחזירו הנה. היתה בזה נבואה? הוא היה זמר הפזמונים האהוד ביותר על קהלנו. ב"לילה-לו" הוזה תמיד מסמר. בשעה שהתגייס תיאטרון זה (דרך אגב, התיאטרון היחיד שהתי גייס כולו, על כל אנשיו) עבר רוזין

יהושע ברטונוב, בן 70
"הרוסים מציגים בעברית..."

לדבר את החיילים. ראינוהו לפני ה- קהל, והוא מבדח. ראינוהו בעתות מנוחה, ועל פניו אותה עצבות נצחית של המוקיון. והוא נסע וזימר, ונסע, ועבר על פני כל המחנות וכל הרי כווים, לבדו ובחברה, עד ששוחרר.

התיאטרון עמד לחדש את הצגתו תיו, ורוזין, עיף, מדולדל, ארוז את מוודותיו. "אל תסע", התחננו לפניו חבריו. אבל היה מה שמשך כה רבים מאתנו לברוח מפה אחרי הקרבות, אותה עיפות, אותו חוסר מנוחה, והוא נסע.

בן שלושים ושבע היה כמותו. לפני שלוש שנים נשא אשה, ויש לו בן בן שנה וחצי ואם זקנה, בת שמונים. הטראגדיה של הליצן, ובכל זאת מוטב שנזכור את חיכוך על הבמה, את זמרתו המבדחת, כי לנו היה מה שנראה לנו על הבמה.

על במת "לילה-לו" ערכו חבריו אזכרה עגומה. אנו — נזכר-נא איתו בחיך.

איירין גאסטר

(המשך מעמוד 6)

חייה הם חומר לרומאן — מ'זעזעים ונעלים.

היה זה בלונדון בפרוץ מלחמה העולם הראשונה. בין הנשים המת' נדבות שבאו ללשכת "הצלב האדום" נמצאה עלמה יפת תואר, בעלת עיני אטריס גאסטר. איירין זו, אחת מ-16 ילדיה של הרב, התייצבה, בין יתר הנשים, מתוך הרגשת חובה ורצון לעזור לחיילים פצועים.

באחד מלילות החורף הקלים, אחרי שעמדה 10 שעות רצופות בעמדה, נק' פאו רגליה. היה חשש כי יהיה צורך לקטען. אך כעבור שבועות מספר הבי ריאה האחות וחזרה לחיות (ואמנם מאז סובלת הגברת גאסטר מכאבים ברגליה, שהן כמעט משותקות). תוך כדי מלוי תפקידים שונים בשרות "הצלב האדום" נתקלה האחות גאסטר ביהומי המלחמה ובמשך כשנה היה זה מתפקידה ל- פל בהם. ואז עלה לראשונה במוחה הרעיון, כי אחד התפקידים הנשגבים הניצבים מול האדם הוא הטיפול באלה אשר — אין מטפל להם. במרוצת הזמן נוכחה האחות גאסטר, כי היתומות אינם הנפשות היחידות הזקוקות לטיפול וכי קיים סוג מיוחד של ילדים שהם יותר גלמודים ויותר זקוקים לכך, הרי הם היצורים האומללים ביותר תחת השמש: היצורים הדפקטיביים, המכור גים בפי המדע הרפואי "המקרים הפא" תולוגיים" ואלו בלשונם המקצועית של הרופאים: "המקרים האבודים".

ראיון עם האפיפיור

בת הרב מלונדון מתעמקת בבנייה זו יותר ויותר. היא חוקרת אותה מבחינה רפואית וסוציאלית, מבחינה מוסרית ומשפטית, והיא מגיעה למסקנות מאוכזרות ומדכאות ביותר: אכזרי ואיום הוא העולם הזה, שלמענו לא פעם גל- חמנו, ואשר למען עתידו הטוב יותר נתנו מיליונים את חייהם... והמדע, המדע שהיה יכול לעזור, לשנות את פני הדברים — המדע, שהוא התקנה הגדולה? הוא עומד אין אונים נגד הטבע, וכשהוא מתקדם הרי זה רק לאט לאט...

האחות גאסטר מתחילה במלחמה למען הרעיון המהפכני: הריגה מתוך רחמים (שנים רבות לפני המשפטים נגד רופאים באמריקה...) היא מנסה להסביר את רעיונה לאנשי דת ורפואה אך כולם — אזנים להם ולא ישמעו... וא- לה המזדהים אתה בדעה אינם מעינים לדבר על כך בפומבי וכוחם קטן, לא מוחש. ואיירין גאסטר מנסה אז לעשות צעד גועז — היא חושבת על ראיון עם האפיפיור, אך, כמובן, אין הדבר יוצא לפועל ואז מסיקה האשה הגבורה הזאת את המסקנות הנשגבות ביותר שיכול אדם להסיק ברעעים של משבר: היא מחליטה כי מעתה ואילך תחיה היא רק למען אותם הילדים הדפקטיביים. והיא עמדה בנדרה זה!

איש דא עזר

מתוך השתלבות. הרעיון האנושי מח' ליטה איירין גאסטר לעלות לארץ ישראל. היא הגיעה לארץ לפני 18 שנים.

בכספה היא רכשה תחילה דירה בת שני חדרים וקיבלה אליה ארבעה ילדים כאלה. קמעה קמעה הלך הבית והתפ- תח, בעיקר מכספי המשפחות, שהיו משלמות בעבור התוקת ילדיהן, ומקץ שנים מספר גדל המוסד ונהיה למקלט יחיד מסוג זה לילדים דפקטיביים בארץ, ובו כמאה ילדים, יהודים כערבים, ביניהם רבים או הרוב הבאים משכבות העוני, ואין מי שישלם עבורם.

סימן ודונדון ב"בעלי המיניסטרי"
"...אבל אין פרטקציה!"

מתתיהו רוזין ז"ל וזינה ברך
"אני אחזור..."